

Türkbilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

2008/15

Ankara <Bahar> 2008

Türkbiğ

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

ISSN : 1302-6011

Hacettepe Üniversitesi

Kurucusu / Founder

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Sahibi / Owner

Dr. Bülent GÜL

YAYIN HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

Yrd. Doç. Dr. Ferruh AĞCA • Prof. Dr. Şerif AKTAŞ • Prof. Dr. F. Sema BARUTCU-ÖZÖNDER • Prof. Dr. Süleyman Hayri BOLAY • Prof. Dr. Nalan BÜYÜKKANTARCIÖĞLU • Doç. Dr. İsmet ÇETİN • Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU • Prof. Dr. Çetin CUMAGULOV (KIRGIZİSTAN) • Prof. Dr. Cem DİLÇİN • Prof. Dr. Abide DOĞAN • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN • Prof. Dr. Bilge ERCİLASUN • Prof. Dr. Burçin EROL • Prof. Dr. İsmail GÖRKEM • Dr. Bülent GÜL • Prof. Dr. Şakir İBRAYEV (KAZAKİSTAN) • Prof. Dr. Ayşe KIRAN • Doç. Dr. F. Gülay MİRZAOĞLU-SIVACI • Prof. Dr. Tulga OCAK • Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR • Prof. Dr. İsa ÖZKAN • Prof. Dr. Karl REICHL (ALMANYA) • Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM • Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU • Prof. Dr. Geng SHIMIN (ÇİN) • Prof. Dr. İsenbike TOGAN • Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN • Prof. Dr. Alemdar YALÇIN • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Doç. Dr. Ayşe YÜCEL-ÇETİN

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Editör / Editor

Dursun YILDIRIM

Yayın Kurulu Başkanı / Chairman of Editorial Board

Bülent GÜL

Yayın Kurulu Üyeleri / Members of Editorial Board

Ferruh AĞCA • G. Gonca GÖKALP-ALPASLAN • Faruk GÖKÇE • Zehra KADERLİ • Serdar ODACI • Özgür KUŞ • Haydar YALÇIN

İngilizce Editörü / Editor of the English Texts

Prof. Dr. Nalan BÜYÜKKANTARCIÖĞLU

Kapak Tasarımı: Mehmet Fıdancı

İç Tasarım: Bülent Gül / Serdar Odacı

Türkbiğ, hakemli yerel süreli yayındır.

Türkbiğ, MLA (Modern Language Association) International Bibliography, EBSCO PUBLISHING ve TÜBİTAK/ULAKBİM tarafından taranmaktadır.

Türkbiğ'de yayımlanan makaleler yayıncının yazılı izni olmadan tamamı veya bir kısmı herhangi bir yolla çoğaltılamaz. Yazıların fikrî sorumluluğu ve imlâ tercihi yazarlarına aittir. Başka kaynaklardan alınmış tablo, resim ve benzeri şeylerin yazılarda kullanım sorumluluğu yazara aittir.

İLETİŞİM ADRESİ / INFORMATION ADDRESS

Türkbiğ

Türkoloji Araştırmaları

H.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 06800 Beytepe/Ankara TÜRKİYE

web sayfası: <http://www.turkbilig.hacettepe.edu.tr>

e-posta: turkbilig@hacettepe.edu.tr

Türkbiğ 2008/15 Öncü Basımevi'nde (Tel: 3843120) basılmıştır.
Kazımkarabekir Cad. 85/2 İskitler/ANKARA

Ankara <Bahar>2008

Türkbilig'den Merhaba,

Türkbilig elinizdeki 15. sayısı ile bilim hayatındaki işlevini sürdürmektedir. İzlediği bilimsel çizgi nedeniyle aldığımız övücü sözler, dergiyi karşılıksız özveri ile hazırlayan arkadaşlarım için yegâne ödül olmaktadır. Tabii, derginin basımı sorunlarını aşmamızda önceki rektörümüz Prof. Dr. Tunçalp ÖZGEN'in maddi ve manevi katkılarını şükranla belirtmek isterim. Derginin basımına yeni rektörümüz Prof. Dr. Uğur ERDENER'in de maddi ve manevi katkıları devam ediyor. Rektörümüze bu nedenle dergi ve şahsım adına teşekkür ederim.

Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, uluslar arası indekslerce taranmaktadır. En son olarak, Avrupa Bilim Kurumu (European Science Foundation) *European Reference Index for the Humanities* (ERIH)'in ERIH Initial List: Linguistics (2007) listesinde Türkiye'de yayınlanan iki bilimsel dergiden biri olarak görüldük. İzlenmek ve özverili çalışmanın karşılığını görmek herkesi sevindirecek bir husustur. İlgi ve dikkat, karşılık görmek, şüphesiz bizim de sorumluluğumuzu arttırmaktadır ve daha titiz hareket etmemize teşvik unsuru olmaktadır.

Türkbilig yayın danışma kurulu üyeleri arasına yeni bilim adamları katılmıştır. Bunlar: Şakir İbrayev (Kazakistan), Karl Reichl (Almanya), Geng Shimin (Çin), Çetin Cumagulov (Kırgızistan). Her biri kendi alanlarında önemli uzmanlar olan bu değerli üyeler ile kendimizi daha iyi hissedeceğimiz şüphesizdir.

Burada benim için olduğu kadar tüm Türkoloji alanı için hüznü ayrılıktan söz edeceğim. Bu yıl ne yazıkki aziz dost **A. M. Şçerbak** ile, bir zamanlar evimde ağırladığım aziz dost **Arpad Berta** aramızdan ayrıldı. Türkolojiye önemli hizmetlerde bulunmuş olan bu iki değerli bilim adamının bıraktığı boşluğu şüphesiz onların yetiştirmiş olduğu öğrenciler dolduracaktır. Ayrılıklar, dostlar için hüznü ve iç burukluğudur ve bu devam edecektir ve onları hep arayacağız. Onların bıraktığı eserlerin kendilerini yaşatacağı düşüncesi ise, arkada kalan dostların tesellisi olacaktır. Türkoloji camiasının başı sağolsun, diyorum.

Türkbilig bu sayısında da yine çok değerli araştırma ve inceleme yazıları ile karşınıza çıkmıştır. Gelecek sayıda buluşmak umuduyla, şahsım ve arkadaşlarım adına selam ve saygılar.

Dursun YILDIRIM

Türkbilgi Yayın İlkeleri

- **Türkbilgi**, yılda iki kez yayınlanır.
- **Türkbilgi**, hakemli bir yayındır. **Türkbilgi**'de yayınlanmak üzere gönderilen özgün makaleler, YAZI KURULU tarafından incelendikten sonra konunun uzmanı üç hakem tarafından değerlendirilir ve üç hakemin en az ikisinden olumlu rapor gelmesi halinde yayınlanır.
- **Türkbilgi**'in her ortak kitabı için belirlenen son tarihten sonra gelen yazılar, bir sonraki **Türkbilgi**'de değerlendirmek üzere saklanır ya da istenmesi ve posta ücretinin karşılanması halinde yazarına iade edilir. Her ortak kitap, o yıl için seçilmiş bir dosya konusunu ve bu konu dışında kalan çalışmalarını içerir.
- **Türkbilgi 2008/16 için yazıların son gönderilme tarihi 15 Eylül 2008'dir.**
- **Türkbilgi**'e gönderilen yazılar daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır. Derginin yayın dili Türkçe'dir. Yayın ilkelerine uygun olmak koşuluyla yabancı bilim adamlarının yazıları, İngilizce, Almanca, Fransızca veya Rusça yazılmış olabilir. Ancak Türkçe-İngilizce başlık, özet ve anahtar sözcükler yazıya eklenmelidir. Yabancı dilde yazılmış yazılara derginin hacmine göre % 30 civarında yer verilir.
- Yazılar, basılı üç kopya halinde ve disketiyle birlikte gönderilmelidir. Özel çeviri yazım işaretlerinin kullanıldığı yazılarda fontlar da (PC uyumlu) diskete yüklenmelidir.
- Makalenin yazarı, adını, soyadını, görev yaptığı kurumu ve akademik unvanını tam ve açık olarak belirtmeli, kendisiyle doğrudan iletişim kurulabilecek açık adres, telefon numarası ve elektronik posta adresini vermemelidir.
- Yazıların başında kısa birer Türkçe ve İngilizce özet (en çok 100 sözcük) ile Türkçe ve İngilizce anahtar sözcükler (en çok 10 sözcük) bulunmalıdır (İtalik olarak ve Times 9 punto ile yazılmalıdır).
- Yazılar, Apple Mac Word 5.1 veya MS Word Windows 95 ve üstü programla, Times 10 puntoyla ve 1,5 satır aralığıyla yazılmalıdır. Paragraf başlarında tab tuşu, paragraf aralarında enter tuşu kullanılmamalıdır.
- Metin içinde göndermeler ad ve tarih ve/veya sayfa olarak parantez içinde belirtilmelidir. Örnek: (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Üç satırdan az alıntılar satır arasında ve tırnak içinde, üç satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan birer santimetre içeride, blok halinde, 9 puntoyla, tek satır aralığıyla verilmelidir.
- Dipnotlar sayfa altında, numaralandırılarak verilmeli ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.
- Makalenin sonunda yer alacak kaynakçada kitaplar (*koyu ve italik*) ve makaleler (dergi adı *koyu*, cilt Romen rakamıyla, sayı, üst üste iki nokta, sayfa numaraları) alfabetik sırayla ve şu düzenle verilmelidir:
ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, (Ed. M. Özarlan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.
STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", *Handbook of American Folklore*, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.
TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul: Çağlayan Basımevi.
ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", *Türk Folklor Araştırmaları*, II, 33: 513-514.
WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), *Yazın Kuramı*, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), *Adam Sanat*, 4: 5-14.
- Bir yazarın birden fazla yayını kaynak gösterildiği takdirde yayınlar tarih sırasıyla, aynı yazarın aynı yıldaki yayınları ise (1985a), (1985b) şeklinde harf sırasıyla verilmelidir.
- Tezlerin hangi üniversitede yapıldığı ve hangi akademik dereceye (yüksek lisans/doktora...) yönelik olduğu belirtilmelidir.
- Yukarıda belirlenen yazım koşullarına uygun olmayan yazılar değerlendirmeye **kesinlikle alınmayacaktır.**

Submission Guidelines for Türkbilig

- **Türkbilig** is published twice a year.
- **Türkbilig** is a refereed publication. After original manuscripts are examined by Executive Board, they are peer-reviewed by three referees. They are published if two of three referees send affirmative report. The authors bear the full responsibility for their articles.
- **Send your manuscripts untill 15 September 2008 for Türkbilig 2008/16.**
- Manuscripts must be originally sent to the board, and no other places for publication or evaluation. The publication language of the issue is Turkish. In condition suited to submission guidelines of **Türkbilig**, foreign authors' manuscripts, which can be in English, German, French or Russian, are published in proportion 30% of issue. The manuscripts must have title, abstract and also keywords both Turkish-English.
- Manuscripts must be sent as three printed copies along with the disk. If any special fonts (suitable for PC) are used in manuscripts, they must be in the disk.
- The authors' names, last names and academic positions should be written. In addition, the full postal address, fax, telephone numbers and e-mail addresses of the author(s) who will check proofs and receive correspondence and offprint should also be included.
- Summaries must be in Turkish and English, should not exceed 100 words and key words may not exceed 5 (5 words for Turkish; 5 words for English) words at the beginning of the manuscripts. Latin words must be in Times 9 point and italic.
- Manuscripts must be written in Mac Word 5,1 or Ms Word Windows 95 or further versions (Pc compatible) with Times 10 point with 1,5 line spaced. Tab and enter key **must not be used** for paragraphs.
- Texts must follow in-text footnote system. In paranthesis in the text, author's name, date of publication, and page number is given. If a source is cited many times, parantheses are given in stead of "ibid, idem, op. cit. etc." For example, (Tanpınar 1985) ve ya (Tanpınar 1985: 316). Quoted passages under three lines must given by qoutation mark. If quoted passage is over three lines, they must be given 1 cm margins from left and right side of line as block with 9 point and odd line spaced.
- Additional information must be given on the same page as footnotes enumerated 1, 2, 3. Citations in them must follow the above guidelines.
- References must include only the cited sources and be given in alphabetical order. Books names must be written **bold** and *italic*. Articles must be written (name of journal is **bold**, volume in Romen number, issue number, colon and page numbers) as below:

ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", ***Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı***, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.

STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", ***Handbook of American Folklore***, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), ***XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi***, İstanbul: Çağlayan Basımevi.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", ***Türk Folklor Araştırmaları***, II, 33: 513-514.

WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), ***Yazın Kuramı***, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), ***Adam Sanat***, 4: 5-14.
- If more than one source of the same author is cited, they must be put in an chronological order from the oldest to the newest. Sources of the same years must be given letters "1985a, 1985b"
- The university and the academic degree (MA. or PH.) of academic thesis must be given.
- **Manuscripts not prepared based on the directions above will not be taken into consideration for publication in Türkbilig.**

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Türkbilig'den Merhaba / iii

Yazılar / Articles

Milan ADAMOVIĆ

Heisst Türkisch Çocuk Wirklich ‚Ferkel‘? / 3–7

Does the Turkish Word ‚Çocuk‘ Really Mean ‚Piglet‘?

Milan ADAMOVIĆ (Çev.: Aziz MERHAN)

Türkçedeki Çocuk Sözü Gerçekten ‚Domuz Yavrusu‘ mu Demek? / 8–12

Does the Turkish Word ‚Çocuk‘ Really Mean ‚Piglet‘?

Eyüp AKMAN

Stalin Sonrası Azerbaycan’da Âşık Edebiyatı ve Âşık Kurultayları / 13–23

Ashik Literature and Ashik Boards in the Post-Stalin Azerbaijan

Sevgi DERELİ

Sözlü İletişimde Nezaket Stratejileri / 24–52

Politeness Strategies in Oral Communication

Erkin EKREM

Çin’de Divânü Lügât-it Türk ile ilgili Araştırmalar

(2000-2007) / 53–63

Studies on Dîwân Ul-Lughat Al-Türk in China

Karl J. REICHL

Karakalpak Destanları: Gelenek, Destancılar ve Destan Anlatımı / 64–77

Karakalpak Oral Epics: Traditions, Singers, and Performance

Esra ŞEN

Orhan Asena’nın Tarihsel Olmayan Piyeslerinde Kadın / 78–93

Women in Orhan Asena’s Non-historical Plays

M. Mete TAŞLIOVA

Baba-Oğul Âşıklar: Âşıklık Geleneğinde Yeni Bir Model / 94–109
Father and Son “Âşık”s: A New Model in Âşık Tradition

Ayalp TALUN İNCE

**Hans Dernschwam’ın İstanbul ve Anadolu’ya Seyahat
Günlüğü’ndeki Türk İmaji Üzerine Bir İnceleme / 110–125**
*An Analysis of the Turkish Image in Hans Dernschwam’s “İstanbul ve
Anadolu’ya Seyahat Günlüğü”*

Çaştegin TURGUNBAYER

**Kırgız Türkçesindeki bol- Fiilinin İşlevleri ve Türkiye
Türkçesindeki Karşılıkları / 126–135**
*The Functions of the “bol-” Verb in Kirghiz Turkish and Its Standart Turkish
Equivalents*

Kadriye TÜRKAN

**Türk Masallarında Kahramanın ve Şamanın Don Değiştirmesi
Arasındaki Benzerlikler / 136–154**
*Similarities between the Transformation of the Hero and the Shaman in
Turkish Tales*

Şirin YILMAZ ÖZKARSLI

**Bey pazarı’nda Aza Savma ve Aza Verme Geleneği
/ 155–165**
The Tradition of the “Aza savma and aza verme” in the Bey pazarı

Eleştiri ve Tanıtmalar/ Reviews

Ferruh AĞCA

Eski İç Asya’nın Tarihi / 169–175

Bülent GÜL

Aleksandr Mihayloviç Şçerbak / 176–182

Zeki USLU

**Türkisch-Lehrbuch für Anfänger und Fortgeschrittene / 183–
185**

Dizin

Serdar ODACI

Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi Dizini / 189-199

Yazılar

Eleştiri ve Tanıtmalar

Dizin